

HE 5/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kioton mekanismien käytöstä annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Elinkeinoelämän keskusliitto kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotettuun esitykseen.

Yhteenveto

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Kioton mekanismien käytöstä annettua lakia siten, ettei jatkossa puhtaan kehityksen mekanismin hankkeita voitaisi hyväksyä. Esityksen tarkoituksena on saattaa Suomen kansallinen lainsäädäntö vastaamaan kansainvälistä oikeustilaa. Ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien puitesopimuksen alaisen Kioton pöytäkirjan toinen velvoitekausi päättyi vuoden 2020 lopussa, eikä jatkokausia ole. Vastaisuudessa kansainvälinen yhteistyö perustuu vuonna 2015 tehtyyn Pariisin sopimukseen.

EK pitää esityksessä ehdotettavia muutoksia perusteltuina. Yksityisen sektorin toimijoiden päähuomio on keskittynyt Pariisin sopimuksen tavoitteisiin ja sen mukanaan tuomiin uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin ml. uudet markkinamekanismit. EK vetoaa päättäjiin, että näihin liittyvät kansainväliset säännöt saataisiin pikaisesti neuvoteltua ja toimintaympäristö sitä kautta selkeäksi sekä uusien sääntöjen että mahdollisten siirtymäsäännösten osalta.

EK tukee 1,5 C - mukaisia ilmastotavoitteita ja markkinaehtoista ilmastopolitiikkaa

EK on sitoutunut kunnianhimoiseen ilmastopolitiikkaan ja tukee Pariisin ilmastosopimuksen 1,5 C -asteen tavoitetta ja sen edellyttämiä toimia. Tuemme EU:n tavoitetta saavuttaa hiilineutraalius vuonna 2050 ja Suomen tavoitetta hiilineutraaliudesta 2035. Olemme ilmoittaneet kannattavamme myös komission ehdotusta nostaa nykyistä 2030-tavoitteen kunnianhimoa 55 %. Näemme markkinaehtoiset ja kustannustehokkaat ohjauskeinot keskeisenä työkaluna Pariisin sopimuksen 1,5 C - tavoitteen saavuttamiseksi.

Suomalaisilla yrityksillä on tarjota monipuolisesti ratkaisuja eri sektoreilla niin energiajärjestelmän, teollisuuden, rakentamisen, palveluiden, ruoan kuin liikenteen hiilineutraalisuuden mahdollistamiseksi. Hiilineutraalin talouden aikaansaaminen vaatii kaikilta yhteiskunnan sektoreilta merkittävää muutosta ja edellyttää myös yrityksiltä toimintatapojen uudelleenarviointia. Muutos ei kuitenkaan tapahdu ilman kokonaisvaltaista ja muutosta tukevaa toteutusta. Haaste on valtava ja yritysten rooli markkinoiden muutostekijänä on keskeinen.

Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka/Liikenne-, energia
ja ympäristöryhmä
Matti Kahra

19.3.2021

HE 5 /2021 vp

Pariisin sopimuksen markkinamekanismit ovat tärkeä työkalu kustannustehokkaisiin ilmastotoimiin

Ilmastotavoitteiden käytännön toteuttaminen edellyttää ennakkoluulottomia innovaatioita ja maailmanluokan kokeilukulttuurin luomista Suomessa. Vapaaehtoinen kompensointi on osa vaikuttavaa ilmastotyötä ja markkinoiden ennustetaan kasvavan lähivuosina erittäin merkittävästi sekä volyymien että rahallisen arvon suhteen. Vapaaehtoisilla markkinoilla toimivat tahot tekevät aktiivisesti työtä kompensatiomarkkinoiden saattamiseksi Pariisin sopimuksen uusia tavoitteita ja velvoitteita vastaavaksi. Myös Suomessa on työn alla sekä rahankeräyslain muuttaminen että standardien ja kriteerien kehittäminen vapaaehtoisten markkinoiden kasvun ja ympäristöintegriteetin tukemiseksi. EU-tasolla kehitetään sertifikaattia maa -ja metsätalouden hiilensidonnan mahdollistamiseksi.

Vapaaehtoisia kompensatiopalveluita tarjoavia toimijoita on toiminut Suomessa jo yli kymmenen vuoden ajan. Suomessa on tällä hetkellä kymmeniä yrityksiä ja muita organisaatioita, jotka tarjoavat erilaisia ilmastopäästöjen hyvittämisspalveluita oikeushenkilöille sekä kuluttajille. Toiminta on kasvanut voimakkaasti viime vuosina sekä Suomessa että maailmalla ja markkinoiden kasvua edistää tällä hetkellä erityisesti sekä valtioiden, kuntien että yritysten asettamat hiilineutraaliustavoitteet, jotka edellyttävät nopeaa päästöjen vähentämistä ja hiilensidontaa ilmakehästä tulevana vuosina ja vuosikymmeninä.

Puhtaan kehityksen mekanismi (CDM) on Kioton pöytäkirjan alainen markkinamekanismi. Kioton mekanismit on järkevää ajaa alas Kioton pöytäkirjan toisen velvoitekauden päättyessä vuoden 2020 lopussa, koska niiden oikeusperusta päättyy Kioton pöytäkirjan toisen sitoumuskauden päättyessä, eikä kolmatta kautta tule. Yrityksiä, jotka kohtuuttomasti kärsisivät tästä tilanteesta ei myöskään EK:n tällä hetkellä käytössä olevien tietojen mukaan ole, koska tilanne on ollut toimijoiden tiedossa jo vuosia.

Yksityisen sektorin toimijoiden katseet ovat kääntyneet jo Pariisiin sopimuksen tavoitteisiin ja sen mahdollisuuksiin. Pariisin sopimuksen markkinamekanismin toimeenpanosäännöt ovat siirtyneet useaan kertaan. Seuraava yritys sopia mekanismisäännöistä on COP26-ilmastokokouksessa Glasgowissa marraskuussa 2021. EK vetoaa päättäjiin kansainvälisten sääntöjen loppuunsaattamiseksi ja toimintaympäristön selkeyttämistä tavalla, joka mahdollistaa uskottavien ja ilmaston kannalta aidosti hyötyä tuovien markkinoiden kehittymisen sekä valtioiden, että vapaaehtoisten markkinoiden muodossa.

Ehdotukset kansallisen kehitystyön tarpeesta ja suhteesta kansainvälisiin neuvotteluihin

Suomalaiset kompensatioasiantuntijat ovat keväällä 2020 ehdottaneet, että viranomaiset voivat edistää vapaaehtoisen kompensatian laatua esimerkiksi laatimalla suosituksia vapaaehtoisen kompensatian minimikriteereistä. Niitä voisivat olla lisäisyyden osoittaminen, vankkojen laskentamenetelmien käyttäminen ja riippumattoman osapuolen suorittama todentaminen olemassa olevien standardien mukaisesti, sekä vankat ja läpinäkyvät prosessit kaksoislaskennan estämiseksi. Tuloksinanvaran vähentämiseksi viranomaiset voivat suositella olemassa olevien

Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka/Liikenne-, energia
ja ympäristöryhmä
Matti Kahra

19.3.2021

HE 5 /2021 vp

standardien käyttöä, ja päästövähennysyksiköiden mitätöintiä läpinäkyvästi standardien hallinnoimissa päästörekistereissä.

Kansainvälisiä periaatteita voi järjestelmän valmistuttua soveltaa myös vapaaehtoiseen kompensatioon. Suomi voisi myös oma-aloitteisesti perustaa rekisterin, johon kerättäisiin viranomaisten hyväksymien vapaaehtoisten toimien aikaansaamat päästövähennykset ja hiilinielujen lisäysten aikaansaamat poistot (kokonaan tai osittain). Sen lisäksi Suomen tulisi sitoutua ylittämään kansainväliset päästövähennysvelvoitteensa vähintään rekisteriin merkittyjen päästövähennysten määrällä. Tällainen järjestelmä mahdollistaisi kotimaisten päästövähennysten käytön ilmastönäkökulmasta uskottavasti myös muiden toimijoiden kuin Suomen valtion hiilineutraaluispyrkimyksiin.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Matti Kahra
Johtava asiantuntija